

In de voetsporen van de Japanse krijgers...

Beste bezoekers,

In de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis loopt tot 12 februari 2017 de tentoonstelling “Ukiyo-e. De mooiste Japanse prenten”. Dit prestigieuze evenement kadert in de viering van 150 jaar Belgisch-Japanse betrekkingen.

Het Koninklijk Legermuseum bewaart in zijn collecties ook heel wat objecten uit het Land van de Rijzende Zon. De educatieve dienst heeft speciaal voor de gelegenheid een kort bezoekparcours uitgestippeld. Ontdek zonder dralen onze “Japan special”!

De geselecteerde objecten bevinden zich in volgende zalen: “Wapens en Harnassen”, “Historische Zaal”, “1919-1945”, “1914-1918” en “Russische Zaal”. Ze dragen dit symbooltje.

Zaal “Wapens en Harnassen”

Tsuba, stootplaat van een Japans zwaard in uitgesneden en geciseleerd ijzer met bronzen inlegwerk

De tsuba is een metalen element dat de hand van de krijger beschermt wanneer hij het zwaard hanteert (katanas, wakizashi, tantos). Dankzij de tsuba kan zijn hand niet op de kling glijden, is hij tegen het vijandelijke lemme beschermd en is zijn zwaard uitgebalanceerd. De tsuba wordt door gespecialiseerde vaklui (kodogu en tosogu) onafhankelijk van de kling vervaardigd. In oorlogstijd is de tsuba eerder functioneel, maar in vreedstijd ontpopt het stuk zich tot een waar kunstwerk dat de rijkdom van zijn eigenaar toont. De mooiste stukken zijn vandaag door verzamelaars zeer gegeerd.

Details van het kistje van de Orde van de Rijzende Zon

Historische Zaal

Borstplaat van de Orde van de Rijzende Zon, verleend aan militair auditeur generaal Tempels

De Orde van de Rijzende Zon is de eerste Japanse orde en werd gesticht op 10 april 1875. Tot 2003 was de Orde van de Rijzende Zon voorbehouden aan mannen. Het is de hoogste Japanse onderscheiding, na de Orde van de Chrysant.

Zaal 1919-1945

Opperste Orde van de Chryasant, verleend aan koning Albert I

De Orde van de Chryasant is een dynastieke orde van het Japanse keizerlijke huis gesticht in 1876. De grootorde is de hoogste Japanse onderscheiding. Het juweel van de Orde van de Chryasant is gebaseerd op dat van de Orde van de Rijzende Zon.

De Orde van de Chryasant dankt haar prestige aan het heel kleine aantal verleningen.

De Orde van de Chryasant bestaat uit één enkele klasse, maar kan sinds 1888 als grootlint of als grootketen worden verleend. Het grootlint kan tijdens het leven van de recipiënt of postuum worden verleend.

Het grootlint van de Opperste Orde van de Chryasant werd op 19 november 1900 door J. Motono, minister van de Mikado, aan de toekomstige Albert I verleend, ter gelegenheid van zijn huwelijk met Elisabeth.

De grootketen is voorbehouden aan de keizer en aan buitenlandse vorsten, maar kan postuum ook aan Japanse burgers worden verleend.

Kort voor de Wapenstilstand ontmoette een uitzonderlijke afvaardiging onder leiding van admiraal en prins Yori-Hito koning Albert I in het kasteel van Loppem. De Belgische vorst kreeg de grootketen van de Opperste Orde van de Chryasant als uitdrukking van de bewondering van de mikado en van zijn volk. Deze eretekens werden in 1958 door H.M. koningin Elisabeth aan het KLM in bruikleen gegeven.

Zaal 1914-1918

De objecten die u in deze vitrine kunt zien, werden na de Eerste Wereldoorlog door de Japanse regering aan het KLM geschonken. Het waren nieuwe stukken die dus niet tijdens de Grote Oorlog en de hieronder beschreven evenementen werden gebruikt. Deze voorwerpen zijn in West-Europa heel zeldzaam en daarom topstukken in de verzameling 14-18 van het KLM.

De mannequin links draagt de **wintertenuue voor een eerste meester elite-torpedist** (ITTO HEISO SUIRAI) bij de Japanse keizerlijke Marine (let op de 4 strepen voor goed gedrag op de arm).

De mannequin in het midden draagt het **uniform voor een sergeant van het 2e infanterieregiment van het Japanse keizerlijke leger**, identiek aan de uniformen gedragen bij de inname van Tsing Tao (november 1914).

De mannequin rechts draagt het **uniform voor een eerste matroos elite-kanonnier (UNYO HO) van de Japanse keizerlijke Marine**. Let op de typische leder schort, de streep voor goed gedrag op de arm en de kerselarenbloesem, het Japanse kenteken dat uitzonderlijk gedrag in een militaire functie belooft.

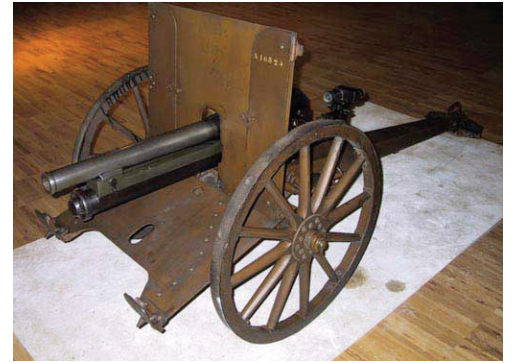

Badge met kerselarenbloesem voor een matroos

De Japanse Marine werd door instructeurs van de Royal Navy opgeleid en inspireerde zich voor haar uniformen op Britse voorbeelden (zoals die voorgesteld in de vitrine). De vloot bestond uit schepen uitgerust met kanonnen en vizierelementen aangekocht in Groot-Brittannië (merk Elswick).

In het midden van de zaal: een *Japans ontschepingskanon van 37 mm, M 1894*, gebruikt tijdens de slag van Tsing Tao, dat in 1923 door de Japanse regering aan het Museum werd geschonken. Het kleine kanon was makkelijk te hanteren. Op de loop staat een Japans opschrift: SOGENIKÖ (kanon voor afgestelde beschieting), TAISHÖ SHICHINEN SEI (vervaardigd in het jaar 7 van de Taishö-tijdsrekening, wat met het jaar 1918 overeenstemt), ÖSAKA HÖHEIKÖSHÖ (arsenaal van Osaka).

Japan tijdens de Eerste Wereldoorlog

Gelet op de financiële lasten en het verlies aan manschappen is Japan waarschijnlijk de belangrijkste begunstigde van de Grote Oorlog. De Japanners wensten hun grondgebied uit te breiden en beseften dat ze de Duitse kolonies in China en Micronesië met de goedkeuring van de landen van de Entente zouden kunnen inpalmen. Sinds 1902 waren ze de bondgenoot van Groot-Brittannië en ten opzichte van het Duitse rijk bestond een zekere vijandigheid omdat Duitsland tijdens de Russisch-Japanse oorlog van 1905 de Russische regering had gesteund.

Om de vijand te neutraliseren, was het belangrijk de controle te verkrijgen over de marinebasis van Tsing Tao, een bastion dat bekend stond om de fortengordel met 4.800 manschappen. De Japanse vloot verschijnt op 15 augustus 1914 voor de stad en acht dagen later verklaart Japan de oorlog aan Duitsland. Het land beschikt over ongeveer anderhalf miljoen soldaten en moet een grote infanteriedivisie inzetten (de 18e divisie, bestaande uit 3 brigades, met artillerie, genie en vliegtuigen) om de overwinning te behalen. Tsing Tao valt op 7 november 1914. De Duitse kolonies in de Stille Oceaan (Marshall, Marianne, Carolinen, Palau) vallen snel en bijna moeiteloos. Japan krijgt van de Volkenbond mandaat over de eilanden. Escortes in de Middellandse Zee zijn het voorwendsel om het contact met de Geallieerden te bewaren. Wanneer Rusland in 1918 verstek laat gaan, komt dit Japan ten goede, want het land tracht de controle te bekomen over de trans-Siberische spoorlijn die langs Mantsjoerije loopt. Vijftien officieren en 427 Japanse soldaten verliezen het leven en ongeveer 2.000 manschappen worden buiten strijd gesteld.

Zaal “Russische schatten”

Zilveren schaal en beker met oosters geïnspireerde versieringen (onbekende edelsmid, omstreeks 1905). Deze stukken zijn herinneringen aan de Russisch-Japanse oorlog van 1904-1905, geschonken aan de kozakken van de Garde van Zijne Majesteit de Keizer. Deze heel mooie zilveren schaal van 84 zolotniki (= 875/1000 fijn zilver) draagt het kruis van 4e klasse van de Orde van Sint-Joris, de meest verleende Russische orde.

De Russisch-Japanse oorlog

Rusland had sinds het einde van de 19e eeuw voet aan wal in het Verre-Oosten. Het land wenste Mantsjoerije te bezetten en zijn invloed op Korea te vergroten, omdat Russische en Japanse belangen daar met elkaar in strijd waren. In 1903 draaien de onderhandelingen uiteindelijk op niets uit en een conflict barst los. Op 8 februari 1904 vernietigt Japan de Russische vloot die in de haven van Port-Arthur ligt. Het veel modernere Japanse leger haalt snel de bovenhand op de Russen: de Russische nederlagen in Vladivostok in augustus 1904, in Mukden in maart 1905 en in Tsushima in mei 1905 (met vernieling van de Russische vloot die vanuit de Baltische Zee ter versterking was gekomen) leiden tot het verdrag van Portsmouth in september 1905. Rusland staat aan Japan verschillende grondgebieden af: een deel van het eiland Sachaline, de nederzettingen in Mantsjoerije, Port-Arthur en het schiereiland Liao-Tung. Rusland erkent eveneens het Japanse protectoraat over Korea.

**Koninklijk Museum van het
Leger en de Krijgsgeschiedenis**

Jubbelpark 3
1000 Brussel

www.klm-mra.be

02/ 737 78 11

rondleidingen : reservatie@klm-mra.be